

Un număr vechi 1 leu

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

S U M A R :

Legea de organizare judecătorească (urmare) de d. *Em M. Dan*.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ :

Inalta Curte de casație și justiție, s. II și tribunalul jud. Fălciu : *V. Gheorghiu ca apărător (advocat de judecătorie) cere înscrierea în listele electorale pentru col. I comunal.*

Curtea de apel din Iași, s. II : *Simion Costea cu Societatea creditului urban din Iași.*

Idem : *Creditul funciar român din București cu Mihail Holban.*

Tribunalul județului Gorj : *N. I. Drăgoescu cu Maria Preotul C. Popescu cu o Observație.*

Informație.-- Bibliografie.

LEGEA DE ORGANISARE JUDECĂTOREASCĂ

(Urmare)

Intre modificările pe cari le-am numit de ordin secundar ⁽¹⁾ propuse prin proiectul de lege privitor la organizarea judecătorească, sunt și articolele 72, 96 și 107.

Articolului 72 i se adaugă două noi aliniate in coprinderea următoare :

Consilierii Curților de apel pot fi delegați temporar de ministrul justiției, a ocupa postul vacant de secretar general al ministerului de justiție.

Această delegație nu poate trece peste 6 luni.

Este interesant să examinăm cum legitimează expunerea de motive crearea acestei dispozițiuni care, după mine, violează principiul separațiunii puterilor și aduce o gravă atingere independenței magistraturei.

Expunerea de motive constată mai întâi că la principiul incompatibilității între funcțiunile judecătorești și cele administrative, stă scrisă în lege o singură excepție : «Funcțiunile judecătorești sunt compatibile cu profesiunea învățământului dreptului la facultatea orașului reședinței magistra-

tului». Făcând apoi apropiere între profesoratul de la drept și secretariatul general de minister, expunerea de motive zice : «Tot ast-fel se poate considera și însărcinarea de secretar general pe lângă ministerul de justiție ; el se ocupă de bunul mers al autorităților judecătorești, face anchete ca funcționar superior de ordinea judecătorească, ajută la confecționarea legilor de ordine judecătorească. Nu este prin urmare nici o jignire adusă demnității magistraturei, de a da unui anume magistrat, în mod temporar, delegațiunea de a fi secretar general al ministerului de justiție. De fapt, eminenti magistrați au și primit, la diferite epoce, asemenea însărcinări. Pentru a clarifica mai bine această chestiune, am crezut că este bine a pune această excepțiune alături cu cea prevăzută în al. 2 din art. 72 al legii de organizare judecătorească».

Apropierea aceasta pe care o face expunerea de motive între profesorul de universitate și secretarul general de minister cu privire la chestiunea incompatibilității, nu e tocmai fericită.

Nici odată nu a fost și nici poate fi considerat profesorul universitar ca funcționar public care să exercite o parte din suveranitatea națională și să se afle sub dependența directă a puterii executive, așa cum trebuie considerat secretarul general de minister. Profesorul universitar s'ar putea zice că e funcționar public în cel mai redus sens care se dă cuvântului «funcționar public» acela că contribuie la mersul trebilor publice, depune jurământ și primește salariu ⁽²⁾, atât și nimic mai mult.

Secretarul general de minister însă este funcționar public în cea mai largă accepțiune a cuvântului : primește salariu, depune jurământ, concură la mersul trebilor publice, se află sub dependența directă a puterii executive și exercită o parte din suveranitatea națională.

De aceea nu s'a văzut nici un pericol să se

(1) A se vedea *Curierul Judiciar* No. 7 din 24 Ianuarie 1902.

(2) C. Dissescu, Dr. administrativ, Vol. III, p. 855.

lase magistratului libertatea de a exercita misiunea profesorului, misiune în esercitarea căreia el, încă odată, nu este sub ordinele nimănui, nu are să sufere influența, presiunea nimănui. S'a crezut cu drept cuvânt că profesoratul nu atinge întru nimic independența magistratului, din contra, este o dovadă de aptitudine, de capacitate care îi face cinste, care îl înalță.

Așa se explică de ce la Francezi declarațiunea din 6 August 1682 care interzicea magistratului să fie profesor universitar nu era ținută în seamă, ast-fel că Pothier care era consilier la presidiajul orașului Orlean, era și profesor universitar. Și astăzi e la francezi un decret din 2—11 Septembrie 1790 care reînnoește prohibițiunea de mai sus, dar care fără să fie abrogat prin vre-un text formal, nu este ținut în seamă, așa că se consideră de toată lumea că nu este nici o incompatibilitate între aceste două misiuni. La noi lucrul s'a spus lămurit în lege.

Vom găsi la Francezi alt ce-va, vom găsi că primul president al Curței de casație și primul president al Curții de apel pot fi în același timp și deputați. Această imixtiune între puterea judecătorească și cea legiuitoare nu poate presenta pericolul pe care o tristă experiență l-a constatat că există în imixtiunea dintre puterea judecătorească și cea executivă. În tot cazul este o excepțiune creată în favoarea a două persoane numai, cari «ils sont assez haut placés pour que leur indépendance soit à l'abri du soupçon»⁽³⁾.

Compatibilitate între magistratură și secretariat general de minister însă, nu cunosc.

Așa fiind lucrul, era firesc ca expunerea de motive plecând de la o premisă eronată—aproprierea între profesorat și secretariat de minister—să ajungă la conclusia că prin această delegațiune «nu se aduce nici o jignire demnității magistratului».

Eū cred din contră.

Să examinăm :

Care a fost motivul care a determinat pe adunarea constituantă din 1789 să înalțe puterea judecătorească la rangul de putere constituțională ?

A fost independența magistraturei. «Les intérêts essentiels du corp social—zice Thonissen—exigent, en effet, que l'autorité judiciaire soit élevée au rang de pouvoir constitutionnel, pouvant, à ce titre, se mouvoir librement dans la vaste sphère de ses attributions. *Toute sécurité disparaît, toutes les garanties deviennent illusoirs quand les magistrats sont forcés d'aller puiser, ailleurs que dans le respect du droit et le sen-*

timent de leur indépendance, les inspiration qui doivent les guider dans l'accomplissement de leur haute et noble mission» (4).

Până la 1789 puterea judecătorească era considerată ca un fragment al puterii executive și pentru a pune capăt pericolului social care rezultă din imixtiunea acestor două puteri : arbitriul și tirania, adunarea constituantă din 1789 le separă.

Și pentru a complecta opera înțeleaptă începută la 1789, statele civilisate au înscris în legile lor —Belgia chiar în Constituțiune—principiul inamovibilității.

Separatiunea de cele-lalte puteri și inamovibilitatea sunt pentru organismul puterii judecătorești, cea ce creerea și inima sunt pentru organismul omului ; acestea sunt singurele elemente cari asigură magistratului independența, cari îl pun la adăpostul influenței și arbitriului puterii executive.

De acea nu înțeleg și nu admit ca consilierul Curței de apel, organ al puterii judecătorești să ocupe prin delegațiune funcțiunea de secretar general al ministerului de justiție, organ al puterii executive.

Magistratul independent, inamovibil, care n'are alt stăpân de cât conștiința lui, să fie chemat a funcționa sub ordinele directe și de tot momentul ale ministrului de justiție ! Pe acela care trebuie ferit de tot ce-l poate influența și distrage din calea rece și senină a studiului și pătrunderii firei omenești ; pe acela care trebuie să aibă și forța și liniștea de a putea comanda sentimentelor lui proprii de milă sau de pasiune, să-l amestecă în virtejul politiceii ! Dar ce făgaș mai propriu pentru desfășurarea nemăsurată a tot ce e patimă omenească, de cât politica ?

Suntem toți cu grije ca nu cum-va ministrul de justiție să aibă prea multă influență asupra magistratului fie pentru faptul că el—ministrul—are conferite prin legi oare cari drepturi asupra magistratului, fie pentru faptul că a doua zi după ce părăsește ministerul, vine și susține interesele impričinaților înaintea acaluiușii magistrat. În tot cazul era vorba până aci de o influență indirectă, dar să faci la secretariatul general al ministerului de justiție rotațiune semestrială, trimestrială sau lunară cu membrii Curței de apel și—de ce nu adică ?—să dai acestor rotațiuni culoarea politică a partidului tău, însemnează, cred eū, cum ziceam la început, să se violeze principiul separatiunii puterilor și să aducă o atingere gravă independenței magistraturei.

Iată ce aveam de zis asupra articolului 72.

(3) Garsonnet, vol. 1, pag. 203 Procéd. civilă.

(4) L. I. Thonissen, La constitution Belge, p. 125.

Articolul 96 se modifică ast-fel :

Magistrații inamovibili, cari au împlinit vârsta de 68 de ani la Curtea de casație și 65 la Curțile de apel și de 60 la tribunale, vor putea din oficiu fi puși prin decret regal în poziție de a-și exercita dreptul la pensie. Ministrul de justiție, cu avizul conform al Inaltei Curți de casație, va putea prelungi cu două ani această limită de vârstă.

Vechiul art. 96 prevedea aceeași limită de vârstă pentru tribunal ca și pentru Curte, adică 65 de ani și nu prevedea dreptul ministrului de a prelungi cu două ani această limită, cum face noul text.

Acest articol cred că are nevoie să fie lămurit. În vechiul text trecerea magistratului la pensie din oficiu nu era lăsată la facultatea ministrului; vechiul art. 96 zice «*vor fi din oficiu*» etc., nu zice «*vor putea din oficiu fi*». Și atunci întreb : În partea de la început a noului articol se zice că toți magistrații vor putea fi din oficiu trecuți la pensie, prin urmare și membrii Curței de casație ; în partea din urmă a articolului se vorbește de avizul Curței de casație pentru a se putea prelungi cu două ani limita de vârstă. A cui limită de vârstă? A tuturilor magistraților, fie de la tribunal, fie de la Curte, sau numai a celor de la casație? Cu alte vorbe : ministrul nu poate fără avizul Curței de casație, să prelungească limita de vârstă a nici unui magistrat din orice treaptă judecătorească, sau el poate prelungi această limită fără avizul nimănui, când e vorba de membrii tribunalului și ai Curței de apel, dar nu o poate face pentru membrii Curței de casație de cât cu avizul acestei Curți?

Expunerea de motive nu ne spune nimic în această privință.

Eu cred că articolul trebuie modificat sau cel puțin interpretat în sensul că prelungirea limitei de vârstă se acordă tuturilor magistraților din orice treaptă judecătorească, după avizul conform al membrilor instanței respective adică, pentru membrii inamovibili ai tribunalului și va da avizul tribunalul întrunit cu parchetul, pentru Curți și Curtea de casație, secțiunile Curței întrinite cu parchetul. Acelaș lucru, cu alte cuvinte, care se face și când e vorba de dispensarea unui magistrat inamovibil de a face serviciu din cauza unei infirmități permanente, despre care vorbește art. 97.

Articolului 107 îi se adaugă un nou aliniat în cuprinderea următoare :

Magistrații cari prin serieri sau cuvântări în public vor ataca forma de guvernământ și constituțiunea țării.

Această dispozițiune o găsim și în legea de organizare francesă modificată la 1883 art. 14 penultimul aliniat :

«*Toute manifestation ou démonstration d'hostilité au principe ou à la forme du gouvernement de la République est interdite aux magistrats*».

Am terminat ast-fel cu modificările de ordin secundar.

Înainte însă de a trece la modificările de ordin principal, țin să relevez câte-va dispozițiuni cari crează acelora dintre licențiații în drept cari se devotează tot ramurei juridice, o situațiune nedreaptă. Voi să vorbesc despre grefierii Curței de casație și ajutoarele lor.

Prin art. 53, 54 și 55 din proiect ziceam că se face un act de dreptate grefierilor cari au titlul de doctori sau licențiați în drept, asimilându-i cu magistrații și conferindu-le diferite trepte judecătorești în raport cu vechimea.

Se întâmplă însă următorul lucru : grefierii Curților de apel dupe un stagiū de 4 ani pot fi înaintați la gradul de judecător de ocol, de tribunal sau procuror de tribunal și o dată intrați în ramura judecătorească propriu zisă, pot avansa până la cele mai înalte trepte judecătorești. Dar dacă împrejurările îi împiedică de a intra în ramura judecătorească propriu zisă? Atunci ei n'au altă perspectivă, de cât cele trei locuri de grefieri la Curtea de casație. O dată numiți însă grefieri la casație, cariera lor e ajunsă la maximum de înaintare și deci ori ce perspectivă le este închisă.

Primul grefier al Curței de casație zice art. 55 este asimilat cu primii președinți de tribunal iar grefierii cu președinții de tribunal.

Și mai departe? Nimic.

Va să zică un licențiat sau doctor în drept care a avut norocul să intre în ramura pur judecătorească, poate înainta până la funcțiunea de prim-president al înaltei Curți de casație, iar acela care, tot licențiat sau doctor în drept, a ajuns prim-grefier la casație, nu mai are nici o perspectivă.

E nedrept. Ar trebui ca art. 55 să spună, cum face art. 54 pentru grefierii Curților de apel, că primul grefier și grefierii Curței de casație pot fi înaintați după un stagiū oare-care în ramura judecătorească ca membrii ai Curților de apel, sau să li se confere avansarea pe loc, cum se propune lucrul pentru judecătorii de instrucție ⁽⁵⁾.

Tot în grefa Curței de casație sunt prevăzuți prin art. 7 al legii acestei Curți capii de masă cărora li se cere titlul de licențiat în drept și sunt primiți prin concurs. E adevărat că titlul

(5) Acelaș lucru l-aș zice și pentru salariu. Dacă îi asimilezi cu membrii din ramura judecătorească, trebuie să le dai și leafa egală, mai cu seamă că n'ar fi chestie de cât de câte-va mii de lei.

nu e cerut prin vre-o lege, dar cum acești capi de masă fac funcțiunea de ajutori ai grefierilor, nu sunt primiți fără titlu.

Ei bine acești licențiați în drept n'au nici o perspectivă; despre ei legea nu se ocupă de fel. Ar fi drept, cred eu, să se prevadă și pentru dênșii, după un stagiū egal cu stagiul cerut de art. 53 și 54 adică 5 ani, dreptul de a avansa în postul de grefier la Curtea de casație conferindu-li-se și asimilarea în grad judecătoresc, în tocmai ca colegilor lor de carieră și după același stagiū.

* * *

Imi rămâne să mă ocup acum cu modificările pe cari expunerea de motive le numește «de o importanță capitală».

Din expunerea de motive rezultă că aceste modificări sunt în număr de două: a) acea privitoare la restabilirea incompatibilităților dintre judecătorii aceleiași instanțe judecătorești provenind din rudenie și b) acea privitoare la întinderea inamovibilității în corpul judecătoresc.

La aceste două modificări principale, eu voi adăoga încă două: prima privitoare la înaintarea magistraților după listele de prezentare, a doua privitoare la recrutarea personalului judecătoresc.

Și pentru a putea urmări discuțiunea mai sistematic, voi începe cu recrutarea personalului judecătoresc, adică cu noul articol 101.

(Va urma)

Em. M. Dan
Avocat

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția II

Audiența de la 19 Aprilie 1901

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

V. Gheorghiu ca apărător (avocat de judecătorie) cere înscrierea în listele electorale pentru col. I comunal

Apărător pe lângă judecătoriile de ocoale (avocat).—Profesie liberă.—Dreptul său de a figura ca alegător comunal cu dispensă de cens.

Profesiunea de apărător (avocat) pe lângă judecătoriile de ocol exercitată în baza art. 123 din legea judecătoriilor de ocol, constituie o profesiune liberă, iar faptul că acești apărători nu au dreptul de a pleda de cât pe lângă judecătorii, nu ridică acestei profesiuni caracterul de profesie liberă.

Ast-fel, apărătorii pe lângă judecătoriile de ocoale au dreptul a figura ca alegători în colegiul I comunal cu dispensă de cens.

Decisiunea 120/901. — Admis apelul făcut de V. Gheorghiu contra sentinței electorale No. 50/901 a trib. Fălciū și ordonat înscrierea sa în coleg. I comunal în baza titlului său de apărător (avocat de judecătorie).

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză în lipsa apelantului;

Deliberând,

Având în vedere că tribunalul a respins cererea apelantului d'a fi înscris în colegiul I de comună pe motiv că profesiunea de apărător pe lângă judecătoriile de ocol nu este o profesiune liberă în sensul art. 4 al. a din legea pentru alegerea consiliilor comunale;

Considerând că după dispozițiunile art. 4 al. a din legea pentru alegerea consiliilor comunale, sunt scutiți de cens pentru a figura în colegiul I comunal profesiunile libere;

Considerând că se constată că apelantul este apărător pe lângă judecătoriile de ocol, în baza art. 123 din legea judecătoriilor de ocol;

Considerând că spre a fi apărător se cere să corespundă oare căror condiții; că îndeplinirea funcțiunii de apărător este o profesiune liberă, întru cât pe lângă cunoștințele cerute spre a fi apărător este și o specială destoinicie, un talent de a fi apărător, și tocmai în aceasta residă caracterul de profesiune liberă;

Considerând că un apărător este un avocat, plătește patentă ca un avocat, și dacă apărătorii, nu pot să 'și exercite profesiunea de cât pe lângă judecătoriile de ocoale, aceasta este o restrângere numai a exercițiului profesiunii, fără să modifice calitatea de profesiune liberă;

Că prin urmare apelantul având profesiunea de apărător, intră în prevederile art. 4 al. a din lege, pentru a fi înscris în colegiul I comunal;

Pentru aceste motive, admite apelul făcut de V. Gheorghiu contra sentinței electorale a tribunalului Fălciū No. 50/901 și ordoană înscrierea apelantului în listele electorale ale colegiului I de comună din Huși.

Iată și sentința tribunalului de Fălciū, dată în această afacere, care în majoritate, a respins înscrierea, iar d-l supleant Gr. C. Vericeanu a făcut opinie separată care a fost adoptată de Inalta Curte.

Tribunalul,

Având în vedere apelul făcut de d-l V. Gheorghiu în contra decisiunii No. 11/901 a consiliului comunei Huși, prin care s'a respins cererea de a fi înscris în listele electorale a colegiului I comunal;

Având în vedere susținerile apelantului;

Având în vedere că apelantul de și exercită profesiunea de apărător pe lângă judecătoriile de ocol în baza art. 123 din legea judecătoriilor de pace, totuși aceasta nu este o profesiune liberă în sensul art. 4 al. a din legea pentru alegerea consiliilor comunale spre a putea face parte din colegiul I comunal;

Că așa fiind apelul este nefondat și tribunalul cată a'l respinge ca atare;

Pentru aceste motive redactate de d-l judecător I. M. Gavrilescu, tribunalul, în majoritate, respinge apelul d-lui Vasile Gheorghiu ca nefondat;

(ss) S. Zaharescu, I. M. Gavrilescu.

Opinie

De opinie cu totul contrară cu hotărîrea majorităţii tribunalului, socotesc că Vasile Gheorghiu trebuie să fie înscris în listele colegiului I comunal;

Căci avînd în vedere că legea electorală comunală prin art. 4 arătînd persoanele care pot figura ca alegător la colegiul I de comună cu dispensă de cens în al. a al aceluşi articol, prevede profesiunile libere;

Considerînd că profesiunea de apărător pe care apelantul de aî o exercită în baza art. 123 din legea judecătorilor de pace constituie în adevăr o profesiune liberă întru cât prin profesiunea liberă nu numai în sensul al. a al art. 4 din legea pentru alegerea consiliilor comunale, dar chiar si în orî ce alt sens, se înţelege faptul că cine-va 'şi pune la dispoziţiunea generală anumite servicii intelectuale, în baza unor drepturi consfinţite de o lege, sau după cum face în specie Vasile Gheorghiu care în baza art. 123 din legea judecătorilor de pace 'şi pune la dispoziţiunea împlicinaţilor serviciile sale intelectuale de a-î apăra înaintea instanţelor judecătoreşti;

Avînd în vedere că obiecţiunea care s'ar putea face faţă de aceasta, că apărătorii, nu pot pleda de cât înaintea judecătorilor de ocoale o asemenea obiecţiune e cu desăvîrşire ne temeinică întru cât dînsa nu se referă de cât numai la o restrîngere a exerciţiului dreptului de profesiune, fără a aduce nici o modificare în însuşi calitatea de profesiune liberă pe care apărătorii o exercită;

Considerînd apoi că toate aceste rezultă într'un mod cât se poate de clar şi din însuşi termenii din care se alcătueşte al. I al art. 123 din legea judecătorilor de ocoale;

Pentru aseste motive, întru cât Vasile Gheorghiu figurează ca apărător în acest judeţ, întru cât apoi dînsul plăteşte şi patentă pentru exercitarea profesiunii sale de apărător;

Vîdînd şi dispoziţiunile al. a al art. 4 din legea pentru alegerea consiliilor comunale care spune: art. 4 I. «Fac parte din colegiul I toţi acei care au un venit funciar urban de cel puţin şase sute lei;

Sunt scutiţi de cens;

a) Profesiunile libere.

Sunt de opinie că dînsul trebuie să fie înscris în listele colegiului I comunal.

(s) Gr. C. Vericeanu.

CURTEA DE APEL DIN IAŞI, Secţia II

Audienţa de la 14 Decembrie 1901

Preşedenţia D-lui I. I. Vrînceanu, Preşedinte

Simion Costea cu Societatea creditului urban din Iaşi

Decisiunea No. 200/901.

Creditul funciar. — Urmărirea averii debitorului său.—Dacă poate urmări şi altă avere a debitorului la caz când creditul nu s'a îndestulat din vînzarea imobilului ipotecat.—(Art. 1718 din Codul civil; art. 12, 15, 28, 29, 37, 41, 42, 48, 54, 56, 57, 58, 65 şi 73 din legea creditului funciar; art. 13, 69, 74, 75, 82, 95 şi 118 din statutele creditului funciar).

Contestaţie la urmărire. — Mijloace noi de anularea urmării propuse în apel. — Dacă se pot propune.— Dacă constituie sau nu o cerere nouă.

Creditul funciar.— Contestaţi.— Arbitri.— (Art. 59 şi 75 din legea creditului funciar).

1. *Societatea creditului funciar, pe lângă privilegiile excepţionale de care se bucură, are facultatea de a exercita şi drepturile ce aparţin verii-cărui creditor, în consecinţă şi dreptul de a urmări şi altă avere a debitorului său în cas când nu se poate îndestula din vînzarea imobilului ipotecat.*

2. *În materie de contestaţie la urmărire, mijlocul de anulare ce nu a fost propus la prima instanţă nu poate fi propus în apel, căci un asemenea mijloc constituie o cauză nouă de anulare a urmării, decî o cerere nouă ce nu se poate face pentru prima oară în a doua instanţă.*

3. *Contestaţiile privitoare la socotelile dintre Societatea creditului funciar şi împrumutaţi, fie după art. 59 din legea creditului relativ la conturile de gestiune pe timpul posesiunii imobilului de către societate, fie după regula generală din art. 75 din lege, toate contestaţiile de asemenea natură se judecă de arbitri după formele prevăzute în art. 75 şi următorii din lege.*

Curtea deliberînd, şi

Avînd în vedere apelul făcut de Simion Costea contra sentinţei trib. de Iaşi, secţi. III, No. 128 din 22 Iunie 1901, prin care i se respinge contestaţia la urmărirea exercitată de către Societatea creditului funciar urban român din Iaşi, asupra verei mobile rămasă pe urma def. Sc. Pastia şi sechestrată în pretenţia Societăţii creditului;

Avînd în vedere conclusiunile orale şi scrise ale părţilor şi actele invocate în instanţă;

Avînd în vedere, în fapt că def. Sc. Pastia contractînd la Societatea creditului funciar urban din Iaşi trei împrumuturi în sumă de 460000 lei cu ipotecă în imobilul său din acest oraş cunoscut sub numele «Otel Traian» şi ne achitînd mai multe rate expirate, Societatea s'a vîzut constrînsă a se pune mai întîi în posesiunea zisului imobil, apoi a cere exproprierea debitorului; că, la licitaţia ce a urmat, imobilul s'a adjudecat asupra Societăţii urmăritoare pentru suma de 450000 lei; că scăzîndu-se din acest preţ ratele întîrziate cu procentele lor, precum şi capitalul împrumutat de la stat, s'a acoperit din capitalul datorit creditului suma de 280591 lei, rămînd neacoperit un rest de 105918 lei; că, pentru această sumă din urmă, Societatea creditului a cerut şi obţinut sechestrarea şi scoalerea în vînzare a averii mobile aflătoare în otelul Traian; că, în fine, S. Costea, în calitate de moştenitor testamentar a def. Pastia, a făcut contestaţie la urmărirea acestei averii mobile, susţinînd că Societatea creditului n'ar avea dreptul să urmărească, pentru îndestularea sa, altă avere de cât imobilul ipotecat, invocînd şi un al doilea mijloc în apel, că succesiunea Pastia n'ar mai datora nimic Societăţii creditului funciar din Iaşi;

Având în vedere că în sprijinirea primului mijloc, apelantul invoacă spiritul și textul legii și statutelor creditului funciar susținând că din economia lor ar rezulta că creditul funciar fiind o asociație de proprietari, alcătuită în scop de a găsi, prin împrumuturi, asupra imobilelor lor, capitaluri cu dobândă mică și cu amortizare în termeni lungi, asociații pentru a asigura pe împrumutătorii, adică pe deținătorii scrisurilor funciare, oferă, prin clauza solidarității stipulate între ei, totalitatea imobilelor ipotocate ca garanție a împrumuturilor; că dănsii însă nu oferă, nici au înțeles a oferi tot odată în garanție și averea lor mobilă; că asemenea nici deținătorii scrisurilor au contat sau au putut conta pe averea personală a fie-cărui societar, avere necunoscută lor și aceasta cu atât mai mult că averea cunoscută, totalitatea imobilelor ipotocate, garantează în de ajuns scrisurile prin aceea că împrumuturile nu pot trece peste jumătate din valoarea imobilelor, nici anuitățile pot fi mai mari de cât venitul imobiliar;

Considerând că, dacă această interpretare este întemeiată în cât privește raporturile dintre Societate și cei de al treilea deținători ai scrisurilor, ea este neadmisibilă în cât privește raporturile dintre Societate și fie-care împrumutat, în parte;

Considerând, în adevăr, că atât legea cât și statutele creditului cuprind două feluri de dispoziții, unele privitoare la obligațiunile Societății către deținătorii scrisurilor, creditorii săi, altele privitoare la drepturile Societății față de împrumutații, debitorii săi;

Că, cele dintâi, relative fie la condițiile împrumuturilor (art. 28, 29 l. 69, 74, 75, 82 st.) fie la solidaritatea ipotecelor (art. 12, 48 l. 118 st.) constituie în favoarea deținătorilor scrisurilor, niște garanții menite mai cu seamă a se realiza într-o eventualitate depărtată, disolvarea și lichidarea Societății, pe când dispozițiunile relative la raporturile dintre Societate și împrumutați (art. 37, 41, 42, 54, 56, 57, 58, 60 l., 87, 89, 90, 91 st.) constituie niște garanții la care Societatea e ținută să recurgă zilnic pentru a putea plăti cupoanele semestriale și valoarea scrisurilor eșite la sorți;

Considerând că, ast-fel fiind, este a se examina dacă, în afară de garanțiile ce-i sunt acordate prin legea sa specială, Societatea poate recurge și la dreptul comun în contra împrumutaților pe temeiul principiului general din art. 1718 C. civ.;

Considerând că o lege specială nu poate fi interpretată în mod excepțional de cât în limitele acelor dispoziții prin care deroagă în mod expres la dreptul comun;

Considerând că legea creditului nu conține nici o dispoziție care să restrângă, în defavoarea societăților de credit, principiul din art. 1718 C. civ.; că, departe să existe asemenea text, art. 56 pus sub rubrica «drepturile și mijloacele de executare în contra împrumutaților» prevede formal că, pe lângă privilegiurile excepționale de care se bucură aceste societăți ele au facultatea de a exercita și drepturile ce aparțin verii-cărui creditor, în consecință și dreptul de a urmări și altă avere a debitorului lor în cas când nu se pot îndestula din vânzarea imobilului ipotecat;

Considerând că chiar de s'ar admite că art. 56 se referă numai la urmărirea anuităților întârziate și nu la vre-o urmărire posterioară exproprierei, totuși întru cât în privința anuităților legea lasă societății alegerea între căile comune și cele privilegiate cu atât mai mult trebuie să i se recunoască dreptul comun de urmărire atunci când, neacoperindu-se creanța întreagă prin exproprierea debitorului, societatea nu are vre-un alt mijloc de îndestulare pentru restul creanței sale;

Considerând că, dacă legea n'a prevăzut această ipoteză, este că a considerat-o ca foarte puțin probabilă față cu obligația societății de a nu împrumuta peste jumătate din valoarea imobilelor. Producându-se însă, asemenea eventualitate, fie din cauza unei evaluări exagerate a imobilului, fie din cauza unei crize economice, ar fi nerațional și tot-odată nejuridic în lipsa unui text de lege, a se refuza beneficiul dreptului comun unei societăți ce se bucură de atâtea privilegii create anume în scop de a inspira încredere capitaliștilor și a asigura mersul ei regulat în interesul general al proprietății;

Considerând că și art. 65 și 73 din lege militează pentru soluția de mai sus a chestiunii supuse judecății;

Că, după art. 65 în caz de vânzare silită a imobilului strigarea începe cu prețul oferit de societatea următoare, neputând dănsa licita de cât până la concurența creanței sale;

Din aceste dispoziții rezultă implicit că societatea se poate constitui adjudecatară pe un preț inferior zisei creanțe. — Or, asemenea facultate n'ar avea rațiune de a fi dacă societatea n'ar fi în drept de a urmări altă avere a debitorului pentru restul datoriei;

Că după art. 73 toate pagubele rezultând din vânzare cad în sarcina debitorului expropriat, dispoziție care, prin generalitatea termenilor săi, îmbrățișază și paguba derivând din neacoperirea întregii creanțe a creditorului;

Considerând, prin urmare, că atât din spiritul cât și din textul legii creditului funciar rezultă în mod neîndoelnic că, în afară de privilegiurile lor speciale, societățile de credit, se bucură, fără distincțiune, de toate mijloacele de drept comun pentru a putea realiza plata întregii datorii a fie-cărui societar împrumutat;

Având în vedere și art. 15 l. 13 și 95 st. invocate de apelant în susținerea tezei sale;

Considerând că aceste articole prevăd ipoteza când societatea, vânzând un imobil căzut mai înainte în stăpânirea sa, nu va scoate toată datoria ce greva acel imobil, și dispun că, în asemenea caz, deficitul se va acoperi de capitalul social, din capitalul de rezervă, și eventual prin o preluare proporțională asupra tuturor imobilelor ipotocate la credit;

Considerând că argumentul tras din aceste dispoziții în sensul că din momentul ce ele determină diferitele moduri de acoperire a deficitului provenind dintr-o vânzare defavorabilă fără a cuprinde în enumerarea lor dreptul de a urmări altă avere a debitorului, legea a înțeles să excludă în toate cazurile acest mod de îndestulare, asemenea argument este neîntemeiat pentru motiv că dispozițiile sus citate nu se referă la rapotu-

rile societății, cu debitorul expropriat. În ipoteza unui deficit rezultând din vânzarea de către societate a unui imobil căzut mai înainte în stăpânirea sa, societatea, ne mai având vre-un recurs în contra fostului său debitor, legea a trebuit să reguleze modul de acoperire a deficitului pentru a garanta partea din scrisuri echivalente cu suma deficitului. Textul invocat, fiind privitor la raporturile dintre societate și cei de al treilea deținători ai scrisurilor, este deci străin chestiei supuse judecății.

Asupra mijlocului al doilea de apel, că succesiunea Pastia n'ar mai datora nimica creditului urban din Iași de oare-ce Societatea s'ar fi îndestulat cu întreaga sa creanță prin perceperea veniturilor otelului Traian, atât în timpul cât a avut imobilul în posesiunea sa cât și din momentul cumpărării lui și până astăzi :

Considerând că acest mijloc nefiind propus înaintea primei instanțe, unde s'a cerut și desbătut anularea urmăririi numai pentru motivul de drept discutat mai sus, cel de al doilea mijloc pe care se întemeiază contestația în apel constituie o cauză nouă de anulare a urmăririi, deci o cerere nouă ce nu se poate face pentru prima oară în a doua instanță ;

Considerând că chiar dacă asemenea cerere ar fi admisibilă în principiu, ea scapă competenței Curței într-o cât contestațiile privitoare la socotelile dintre societate și împrumutați, fie după art. 59 l. relativ la conturile de gestiune pe timpul posesiunii imobilului, fie după regula generală din art. 75, toate contestațiile de asemenea natură se judecă de arbitri după formele prevăzute în art. 75 și urm. ;

Considerând, prin urmare, că ambele mijloace invocate în susținerea apelului sunt nefondate și apelul cătă a fi respins.

Pentru aceste considerente redactate de d-l consilier M. Șuțu, Curtea, respinge apelul făcut de Simion Costea și confirmă sentința trib. Iași, etc.

(ss) I. I. Vrânceanu, M. Șuțu, T. Crivăț

Audiența de la 4 Ianuarie 1902

Președenția D-lui I. I. VRÂNCEANU, Președinte

Creditul funciar român din București cu Mihail Holban

Decisiunea No. 3/902.

Creditul funciar rural.— Neabrogarea acestei legi prin legea de drept comun.— Art. 740 Pr. civ.— Concurs de urmărire. — Aplicarea formelor prevăzute de legea specială.

Legea și statutele creditului funciar, care fac parte integrantă de legea organică a creditului, și care conferă anume privilegiu Societății creditului funciar, nefiind abrogate prin art. 740 Pr. civ., de aici rezultă că, în caz de mai multe urmăririi asupra aceluiaș imobil, făcute atât de particulari cât și de creditul funciar, ele se întrunesc la un loc, și formalitățile ce au a se îndeplini sunt acele prevăzute de legea specială, pe care legea de drept comun n'a

putut și n'a înțeles s'o abroge, după cum aceasta rezultă chiar din lucrările pregătitoare ale procedurii revisuite.

Curtea deliberând,

Având în vedere apelul făcut de Prima societate de credit funciar român din București în contra jurnalului trib. de Dorohoi sub No. 5251 din 20 Noembrie 1901, prin care amână vânzarea moșiei Lozna, proprietatea d-lui Mihail Holban, pentru că zisa Societate n'a îndeplinit și formalitățile cerute de art. 509 Pr. civ. ;

Având în vedere desbaterile orale și susținerile reprezentantului Societății creditului ;

Având în vedere că Prima societate de credit funciar român din București, prin avocatul său d-l Gr. Vulțurescu, susține că trib. de Dorohoi a interpretat greșit art. 740 Pr. civ., obligând pe credit să îndeplinească formalitățile cerute de art. 509 pr. civ., întru cât Societatea creditului are legea sa specială și care n'a putut fi desființată de art. 740 din noua procedură, după cum motivează tribunalul prin sentința sa ;

Având în vedere că Societatea creditului s'a înființat în baza unei legi cu anume statute, care fac parte integrantă din legea ei organică și prin care i se acordă anumite privilegii și drepturi pe baza cărora funcționează, statute care n'au putut fi modificate sau desființate printr'un articol transitoriu dintr'o lege generală, mai ales când legiuitorul n'a avut a se ocupa de o asemenea lege specială ;

Având în vedere că dispozițiunea cuprinsă în art. 740 Pr. civ. nu poate să se refere la legea specială a creditului, rezultă chiar din ultimul alineat al art. 496 Pr. care declară «că în casurile în care legi speciale înlocuște comandamentul prin somațiunii sau notificațiunii pentru punerea în vânzare a imobilelor, etc.» alineat, care recunoaște existența legilor speciale și care cuprinde dispozițiunii contrare procedurii nouă ; legea creditului enumeră formalitățile ce trebuiesc îndeplinite pentru vânzări ; art. 63 și art. 64 spun că nu se poate face nici o contestație la vânzare de către debitor, ar urma atunci ca toate aceste dispozițiuni să fie abrogate de art. 740 Pr., ceea ce nu este admisibil ; căci prin aceasta s'ar micșora drepturile ce i s'a acordat de legiuitor creditului prin legea sa fundamentală ;

Că, afară de aceasta, dovadă că legiuitorul n'a înțeles să desființeze prin art. 740 Pr. vre-una din dispozițiunile coprinse în legea creditului care este specială, rezultă învederat chiar din desbaterile care au avut loc în Senat cu votarea art. 523 Pr. care zice : că dacă sunt mai mulți creditorii urmăritorii asupra aceluiaș imobil, toate urmăririle se întrunesc ; cu care ocaziune s'a rădicat chestiunea, care lege va avea precădere, legea comună sau legea specială a creditului, când între creditorii urmăritorii este și creditul ; la această chestiune d-l Ministru de justiție a răspuns : «precădere o are legea creditului» ; cu alte cuvinte de câte-orî se face vre-o urmărire de creditorii particulari și în acelaș timp imobilul se urmărește și de credit se va aplica legea specială a creditului ; deci urmărirea se face sau în baza dreptului comun, sau în baza altei legi speciale,

care prevede moduri deosebite de execuțiune, precum sunt legile fiscale;

Având în vedere că din cele ce preced rezultă cu evidență că legiuitorul n'a înțeles de loc ca prin art. 740 Pr. civ. care cuprinde dispozițiunile transitorii să abroge legi speciale, cum sunt legile creditului sau legile fiscale, care n'au format obiectul discuțiunii.

Pentru aceste considerente, admite apelul etc. și dispune ca formalitățile vânzării moșiei Lozna, proprietatea debitorului M. Holban, să se facă de tribunal după legea creditului funciar român.

(ss) I. I. Vrânceanu, M. Șutu, D. Porfiriu, Em. Cernătescu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI G O R J

Audiența de la 30 Noembrie 1901

Președenția D-lui TH. ANT. BRAILOIU, Președinte

N. I. Drăgoescu cu Maria Preotul C. Popescu

Sentința civilă No. 505/901.

Competință. — Servituți. — Judecătoriile de ocoale. — Competința lor în materii de servituți. — Exercițiul servituților. — Stabilirea dreptului de servitute. — (Art. 61 din legea judecătoriilor de ocoale și art. 108 din Pr. civilă).

Judecătoriile de ocoale nu sunt competente a judeca de cât procesele pentru exercițiul servituților și când găsesc că procesul are de obiect stabilirea a însuși dreptului de servitute ele sunt ținute să trimită pricina a se judeca de instanța competentă.

S'au ascultat: d-l avocat Al. Pojogeanu-Sache din partea apelantului N. I. Drăgoescu în susținerea apelului, și

Pe d-l avocat I. Minof din partea intimată Maria Preotul C. Popescu în combateri.

Tribunalul deliberând,

Având în vedere apelul făcut de N. I. Drăgoescu, în contra cărței de judecată pronunțată de judele ocolului T.-Jiu sub No. 1029/901, în procesul cu intimata Maria Preotul C. Popescu pentru un drum de trecere;

Având în vedere susținerile ambelor părți și lucrările aflate la dosarul cauzei;

Având în vedere că prin cartea de judecată apelată s'a admis cererea intimată și s'a obligat apelantul să lase acesteia drum de trecere la proprietatea sa peste proprietatea apelantului;

Având în vedere că apelantul și întemeiază acest apel pe motiv că procesul având de obiect, cererea unui drept de servitute, judecătorul de ocol nu era competent a-l judeca;

Considerând că după art. 61 din legea judecătoriilor de ocoale și art. 108 Pr. civilă, judecătoriile de ocoale nu sunt competente a judeca de cât procesele pentru exercițiul servituților și când găsesc că procesul are de obiect stabilirea a însuși dreptului de servitute ele

sunt ținute să trimită pricina a se judeca de instanța competentă;

Considerând că în speță, din lucrările state la dosar și din discuțiunile părților făcute în instanță se vedește că procesul de față are de obiect stabilirea unui drept de servitute în favoarea intimată pe proprietatea apelantului, basat pe dispozițiunile art. 616 C. civil, eară nici de cum exercițiul verii-unui asemenea drept;

Considerând că propunerea acestui declinator de competență de-a-dreptul în apel nu este tardivă după cum pretinde intimata, chiar dacă n'ar fi fost propus la prima instanță, de oare-ce fiind un declinator de competență din cauza materiei poate fi invocat în orice stare a pricinii;

Considerând că în asemenea cas, tribunalul fiind singur competent a judeca acest proces în prima instanță urmează a se admite apelul, a se reforma cartea de judecată apelată și a se reține procesul spre a se judeca de tribunal ca primă instanță.

Pentru aceste motive, în virtutea legii, admite ca fondat apelul făcut de N. I. Drăgoescu în contra cărței de judecată, pronunțată de judele ocolului T.-Jiū, sub No. 1029/901, etc. etc.

(ss) Th. Ant. Brăiloiu, C. Ștefulescu Rucă.

p. grefier (s) Șt. Popescu.

Observație. — Veți asupra cestiunei judecate de tribunal, Curtea de casație din Florența și judec. ocol. Cloșani (Mehedinți). *Curierul Judiciar* din 1901, No. 83. Cpr. și L. Pabon, *traité Théorique et pratique des justices de paix* (Paris, Larose, 1902). Această din urmă carte a apărut de abia de câte-va zile. Vom face în unul din numerile viitoare o dare de seamă asupra ei.

D. A.

INFORMAȚIUNI

În numărul viitor vom publica o frumoasă hotărâre a trib. Dorohoi, care rezolvă mai multe chestiuni de drept internațional. Această hotărâre este întovărășită de o însemnată monografie a directorului nostru.

BIBLIOGRAFIE

Anunțăm cu plăcere că volumul VII, cuprinzând teoria probelor, de d-l

DIM. ALEXANDRESCO

este gata, și că această lucrare cunoscută de mult publicului juridic, și așteptată de unii cu o legitimitate nerăbdare, s'a dat la broșat. Pe la începutul lunii Februarie, cel târziu, ea va fi distribuită abonaților.

Rugăm pe abonații noștri, rămași în restanță cu plata abonamentelor, să bine-voiască a achita sumele datorite, cât mai neîntârziat, direct către d-l Codreanu, la administrația ziarului în București, 6 Splaiul Brâncoveanu Voevod, prin mandat sau timbre poștale, sau în mâinile numai a vechilor încasatori autorizați: Manole Herișescu pentru București și I. Riveanu pentru provincie, de la cari vor primi în schimb chitanțe din registrul cu matcă, prevăzute cu ștampila ziarului nostru.